

Nieuwsbrief februari

Beste veehouder,

In deze nieuwsbrief zal een gevarieerd aantal onderwerpen worden besproken. Deze betreffen:

- Boerenavond 25 februari 2010
- Door ons verzorgde studiegroep
- Voorstellen nieuwe dierenarts Sanne Journée
- Blauw Tong vaccinatie
- Nieuw product Naxcel
- Ferti Plus Bolus jongvee
- Longworm vaccinatie jongvee
- Schapen: vaccineren t' Bloed, ontwormen, Q-koorts, kunstbiest

Boerenavond donderdagavond 25 februari

Zoals u in de uitnodiging per mail/post heeft kunnen lezen organiseren wij donderdagavond 25 februari weer een boerenavond. Gedurende deze avond zullen de infectieziekten BVD en Neospora worden toegelicht en uitgediept. De avond vindt plaats in Café 't Steekie te Steggerda en zal om 20:00 uur starten. Met als afsluiting een gezellige borrel. Tot dan!

Studiegroep

In 2007 zijn wij met 2 studiegroepen gestart vanuit het UGCN. Nu na het afronden van deze cursus bestaande uit 6 studiemiddagen willen wij hieraan graag een vervolg geven. Onderwerpen van interesse (bv. kalveropfok, vruchtbaarheid, infectieziekten, klauwgezondheid etc.) zullen in een praktische setting (op een melkveebedrijf) worden toegelicht en vanuit een diergeneeskundig oogpunt worden bekeken. Mocht u belangstelling hebben om u bij een studiegroep aan te sluiten dan horen wij dat graag! Ook is er de mogelijkheid om de UGCN cursus alsnog te doorlopen, laat het ons weten! (dit laatste kan alleen doorgaan als er voldoende animo voor blijkt te zijn).

Voorstellen nieuwe dierenarts Sanne Journee

Sanne Journée komt oorspronkelijk uit het Groningse Bedum. Ze heeft zich tijdens haar studie meer toegelegd op de paardengeneeskunde, tijdens welke ze ook een kijkje heeft genomen in verscheidene klinieken in het buitenland. Ze heeft haar studie in Utrecht afgerond in 2008. Vervolgens is ze gaan werken aan de universiteit van Pretoria, Zuid-Afrika. Hier komen regelmatig de ziekten 'West Nile Virus' en 'African Horse Sickness' voor, wat mede ook de keuze voor deze universiteit bepaalde. Nu terug in het noorden van Nederland, houdt zij zich voornamelijk bezig met de paardengeneeskunde binnen DAC Noordwolde.

Blauw Tong: vaccineren/export jongvee

Alle dieren die in voorgaande jaren zijn geënt tegen Blauw Tong, hoeven dit jaar maar **één** keer geënt te worden.

Alle nieuw te enten dieren (jongvee) moeten weer **twee** keer geënt worden (eerste enting vanaf 3 maanden leeftijd), met een tussentijd van tenminste 3 weken, de zogenaamde **basisenting**.

Mocht u dit jaar weer willen enten, laat dan in ieder geval op korte termijn de dieren die voor het eerst geënt worden alvast enten (in maart/april), zodat deze dieren de tweede enting (in mei) gehad hebben voordat ze eventueel naar buiten gaan.

Belangrijk aangaand te exporteren jongvee is dat deze de herhalingsenting krijgen binnen een jaar na de laatste enting van de basisenting. Als niet aan deze termijn wordt voldaan, zal de basisenting (tweemaal enten met 3 weken tussentijd) herhaald moeten worden. Wij registreren deze entingen bij de GD, zodat de export mogelijk is.

Nieuw antibioticum: Naxcel

Dit nieuwe product is de langwerkende versie van het inmiddels vertrouwde Excenel (wachtijd voor de melk: 0 dagen vlees: 9 dagen). Met een eenmalige onderhuidse injectie achter het oor (1 ml per 30 kg) heeft u 7 dagen lang werking van het antibioticum. Met 1 injectie is dus de klus geklaard! Omdat deze plaats van injectie achter het oor nieuw is, zal deze toediening de eerste maal bij u op het bedrijf worden gedemonstreerd als u dit product besteld. Het product is op dit moment alleen geregistreerd voor de behandeling van kleipoot. Qua kosten komt een eenmalige behandeling met Naxcel overeen met een 5 dagen durende behandeling met Excenel.

Ferti Plus Bolus jongvee

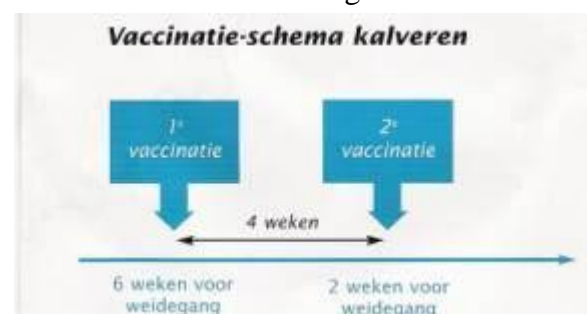
Ook dit jaar leveren wij weer de Ferti Plus Bolus. Een mineralen/vitaminegebrek opgebouwd gedurende het weideseizoen kan leiden tot weerstandsproblemen rondom het afkalven als vaars. U kunt hierbij denken aan een grotere kans op uierontsteking, aan de nageboorte blijven staan, slecht doorkalven. De dosering van 2 Ferti Plus bolussen per rund (behoefte voor 6 maanden) voorziet in een regelmatige mineralenafgifte gedurende het weideseizoen. Tijdens het stalseizoen adviseren wij tevens mineralen te verstrekken. Wij bieden de bolus (voor abonnementshouders) aan voor 3,97 euro (excl. BTW) per stuk.

Longwormenting jongvee

In het voorjaar gaan de kalveren en eventueel de pinken weer voor het eerst naar buiten. Daar zullen ze weer allerlei infecties opdoen. Op de meeste melkveehouderijen zullen ze zich infecteren met longworm.

De kalveren nemen de larven via het gras op. Deze larven maken vervolgens een trektocht door het lichaam: van de darm naar de longen. Daar groeien de larven uit tot volwassen wormen, die hun eitjes leggen. Deze eitjes worden opgehoest en doorsgeslikt. Er komen in de darm larven uit de eitjes, die via de mest weer op het land terechtkomen.

De besmettingsdruk op het land neemt op deze manier snel toe en hiermee de besmetting met longwormlarven in de longen van het kalf. De in de longen aanwezige longwormen veroorzaken longschade welke ernstige vormen kan aannemen. Deze longschade kan leiden tot een tegenvallende productie in de toekomst. Deze jonge dieren bouwen echter door deze besmetting wel weerstand op tegen de longwormen, de zogenaamde

immuniteit. Dit is heel belangrijk voor de dieren, want daardoor zijn ze later in hun leven ook beschermd tegen de longwormen die ze op het land tegenkomen.

Dus met andere woorden een besmetting om immuniteit op te bouwen willen we wel, maar liever niet de schade in de longen. Is dit mogelijk? → **Jazeker!**

Door de jonge dieren te vaccineren (enten) voor ze naar buiten gaan, bouwen ze weerstand op tegen longwormen.

De enting is eigenlijk een longworm"besmetting" met longwormlarven die verzwakt zijn in een laboratorium. Deze verzwakte larven maken wel hun trektocht door het lichaam, waardoor de kalveren wel weerstand opbouwen. Maar vervolgens kunnen deze verzwakte larven niet uitgroeien tot volwassen wormen.

De kalveren moeten twee keer gevaccineerd worden (kalveren kunnen vanaf een leeftijd van 6 weken gevaccineerd worden). Deze enting is een vloeistof in een klein flesje, welke in de bek moet worden ingegeven.

Volgens het schema moeten de kalveren in ieder geval de 2e enting twee weken voor het naar buiten gaan gehad hebben. Dus de eerste enting moet al zeker 6 weken voor het weiden toegediend zijn.

Belangrijk is dat de kalveren gedurende het weideseizoen toch nog een lichte weidebesmetting met longworm doormaken. Dit is dan de zogenaamde "derde enting" en deze leidt tot een levenslange immuniteit tegen longworm.

Schapennieuws

Omdat er genoeg melkveehouders zijn met een koppeltje schapen volgt hier wat nieuws op schapengebied.

't Bloed en zomerlongontsteking

Het bloed is een aandoening die vooral bij opgroeiende lammeren problemen veroorzaakt met de bacterie *Clostridium perfringens type D* als boosdoener. De ziekte verloopt zo snel dat de lammeren vaak al dood gevonden worden. Vaak betreft dit de lammeren die het snelst groeien. Een behandeling met antibiotica slaat meestal slecht aan en door het snelle verloop van de ziekte komt men hier niet toe.

Vaccineren volwassen ooien tegen 't Bloed

Het beste en goedkoopste is om de ooien voor het aflammeren te enten tegen 't Bloed (entstof Heptavac-P). Zij geven de lammeren dan via de biest afweerstoffen tegen 't Bloed en zijn dan beschermd.

Volwassen schapen welke in voorgaande jaren al eerder zijn geënt moeten 4-6 weken voor het lammeren nogmaals geënt worden.

Enters (en volwassen schapen welke nog niet eerder geënt zijn) moeten een basisenting krijgen (de eerste 8-12 weken voor het lammeren, de tweede met een tussentijd van 4-6 weken).

Vaccineren lammeren tegen 't Bloed

Mochten de ooien voor het aflamseizoen niet geënt zijn dan kunt u besluiten de lammeren tweemaal te enten met 4-6 weken tussentijd. Dit kan vanaf een leeftijd van 3 weken.

Twee weken na de laatste enting is het lam goed beschermd tegen 't Bloed.

Vaccineren lammeren tegen zomerlongontsteking

Bij zomerlongontsteking kunnen de opgroeiende lammeren ook dood aangetroffen worden. Tevens kunnen er klachten zijn als chronisch hoesten, longontsteking en conditie-achteruitgang.

Indien u voorgaand weideseizoen problemen heeft gehad met zomerlongontsteking bij de lammeren adviseren wij de lammeren (vanaf 3 weken) tweemaal te enten met een tussentijd van 4-6 weken. Het enten van de ooi geeft via de biest een te korte bescherming tegen zomerlongontsteking en dus heeft het enten van de lammeren onze voorkeur. Voordeel is dat het enten van de lammeren gebeurt met het combinatievaccin Heptavac-P, welke tevens bescherming geeft tegen 't Bloed.

Kunstbiest

Nadat de lammetjes geboren zijn, kan het voorkomen dat ze niet genoeg biestmelk krijgen, bijvoorbeeld doordat het moederdier het lam afstoot of niet genoeg biest heeft. Het is erg belangrijk dat een lam op tijd zijn/haar biest krijgt voor de afweeropbouw. Hiervoor is op onze kliniek kunstbiest verkrijgbaar, zodat er te allen tijde kan worden gezorgd voor de nodige afweer.

Ontwormschema

Periode: aflammeren tot 1 juli

Belangrijk is om de ooiën na het aflammeren te ontwormen voordat zij samen met de lammeren de weide ingaan. Dit om de weidebesmetting met wormeieren te beperken. Breng ze vervolgens buiten op zo schoon (=land waar minstens 3 maanden geen schapen/geiten hebben gelopen) mogelijk land.

Laat tot 1 juli de ooiën met lammeren niet langer dan 3 weken op dezelfde weide. Met dit omweidschema zijn de lammeren alweer vertrokken, voordat het weiland massaal besmet is met wormeieren.

Periode: na 1 juli

Probeer na 1 juli de lammeren niet langer dan 2 weken op hetzelfde schone stuk te laten lopen.

Mestonderzoek

Advies is om rond 1 juli mestonderzoek te doen bij de lammeren. Als ontworming noodzakelijk is krijgt u van ons een gepast behandeladvies.

Mochten de lammeren het ondanks een strak beweidingsschema niet goed doen qua ontwikkeling of diarree hebben, adviseren wij mestonderzoek. U krijgt dan van ons een gepast behandeladvies.

Nematodirusbedrijven

Op bedrijven met Nematodirusproblemen in het voorgaande aflamseizoen wordt geadviseerd de lammeren op een leeftijd van 6 weken te ontwormen. Ze moeten dan wel minimaal 2 weken buiten zijn geweest. Verweiden naar een schone wei is daarna gewenst. Belangrijk is om de dieren niet direct na het ontwormen te verweiden. Dit omdat er na de ontworming grote hoeveelheden wormeieren vrij kunnen komen die de nieuwe schone weide kunnen vervuilen.

Q-koorts

Zoals u wellicht heeft vernomen zijn vanaf januari 2010 melkgeiten/melkschapenbedrijven (met meer dan 50 dieren) verplicht te enten tegen Q-koorts. Deze regeling geldt ook voor kinder- en zorgboerderijen, rondtrekkende schapenkuddes, bedrijven welke lammeraadagen organiseren en dierentuinen. Deze bedrijven (welke verplicht zijn te enten) krijgen hierover bericht van de Gezondheidsdienst voor Dieren.

Mocht u als schapen- of geitenhouder buiten deze verplichte categorieën vallen, maar toch graag willen enten tegen Q-koorts dan is dat mogelijk. U kunt zich dan schriftelijk aanmelden bij de Gezondheidsdienst voor Dieren, Diergezondheidsadministratie Kleine Herkauwers, Postbus 9, 7400 AA Deventer. U krijgt dan een aanmeldingsformulier opgestuurd.

Op basis van de datum van aanmelding worden deze bedrijven vervolgens ingepland. Het ministerie van LNV betaalt de kosten van het vaccin. De schapen- en geitenhouders betalen de eigen dierenarts voor de toediening van het vaccin.

De dieren worden tweemaal geënt met een tussentijd van 3 weken (basisenting). De minimale leeftijd bij de eerste vaccinatie moet minstens 3 maanden zijn. De jaren volgend op deze basisenting kan met een enkelvoudige enting volstaan. Het enten van niet geïnficeerde dieren (nog niet in contact geweest met de Q-koorts bacterie) leidt duidelijk tot minder abortusgevallen en tot een verminderde uitscheiding bij een mogelijke abortus op de geënte bedrijven.

Ook bij dieren welke wel geïnficeerd zijn met de bacterie leidt het enten tot minder abortusgevallen en minder uitscheiding, echter in een mindere mate dan bij een niet-geïnficeerde dieren. Dit laatste geldt tevens voor drachtige dieren, waarbij de enting gewoonweg minder goed aanslaat.

Vanuit de GD wordt geadviseerd om te gaan enten. Voorafgaand bloedonderzoek om te kijken of een dier wel of niet geïnficeerd is, is niet noodzakelijk. Dit omdat de enting in beide gevallen wel een vermindering van het aantal abortusgevallen/uitscheiding van de bacterie tot gevolg heeft en dus de moeite waard is.

Met vriendelijke groeten,
DAC Noordwolde